

Dela v Hudi jami so začasno ustavljena.

Dela v Hudi jami spet stojijo

Bogdan Sajovic, foto: knjiga Huda jama (poročilo 2), arhiv Demokracije

Zaradi pomanjkanja financ se je med drugim spet ustavilo izkopavanje žrtev povojnih pobojev v Hudi jami. Zdi se, kot da ministrstvo oziroma njegovo vodstvo nima nobene prave želje po končanju tega sramotnega poglavja naše zgodovine.

Potem ko so pred nekaj meseci odstavili vodjo službe za vojna grobišča pri ministrstvu za delo Marka Štrovsca, se zdi, kot da bo vlada zdaj zdaj ukinila tudi komisijo za povojna grobišča. Denarja za normalno delovanje očitno ni več, med drugim so ustavili dela v Barbarinem rovu. Dela v Hudi jami so končana, je zagotovil vodja delavcev Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki so urejali rov. Prejšnji teden so v sodelovanju s forenziki z Inštituta za sodno medicino prenesli posmrtno ostanke okrog 750 doslej izkopanih žrtev v poseben rov, ki so ga preuredili v začasno kostnico. V letošnjem programu ministrstva za delo niso predvidena nadaljnja izkopavanja, saj v proračunu niso zagotovljena potrebna sredstva

za ta namen. Nekaj tisoč drugih, ki še ležijo v jašku v Barbarinem rovu, bo očitno čakalo na čase, ko bo krmilo države prešlo v roke politične opcije, ki ne bo dedič morilcev iz Hude jame in bo imela več poslušala za žrtve.

Denar je porabljen Po podatkih ministrstva za delo je bilo do zdaj za ureditev Barbarinega rova porabljenih nekaj več kot 550 tisoč evrov. Za morebitne

Ministrstvo očitno nima prave želje.

aktivnosti, vezane na nadaljnja izkopavanja posmrtnih ostankov, pa bi po zelo okvirnih strokovnih ocenah potrebovali še več kot četrt milijona evrov za saniranje jaškov, med 700 in 850 tisoč evrov za praznjenje drugega jaška, nekaj 10 tisoč evrov za prenos posmrtnih ostankov v kostnico in nekaj milijonov evrov za analize na Inštitutu za sodno medicino. O tej zadnji postavki ministrstvo za delo očitno nima natančne ocene, glede na razpoložljivi kader pa bi vsekakor lahko koga zadolžilo, da jo izdela. Tako bi lahko naredili tudi finančni načrt, namesto da opletajo s pavšalnimi ocenami, seveda pa mora imeti vodja ministrstva resnično željo, da bi se delo opravilo. Očitno je zdajšnji minister nima.

»Glede na navedeno moramo pri programu urejanja in varstva vojnih grobišč upoštevati omejena finančna sredstva, ki so v proračunu zagotovljena za ta namen. Kljub temu ministrstvo skuša pri vseh aktivnostih zagotoviti sistemski, celosten in spoštljiv pristop; tako smo ravnali tudi pri rovu Barbara,« zagotavljajo na ministrstvu.

V proračunu za letošnje leto je za aktivnosti na področju vojnih grobišč namenjenih 875 tisoč evrov, in sicer 550 tisoč evrov za vzdrževanje grobov v Sloveniji, 20 tisoč evrov za vzdrževanje grobov v tujini, četrt milijona evrov za grobišča Teharje, Kočevski rog, Tezno pri Mariboru in druga tovrstna grobišča, po 20 tisoč evrov za projekt »Posočje - POT MIRU« in investicijsko vzdrže-

Za delo komisije 3.500 evrov

vanje grobišč v Sloveniji ter tujini, 10 tisoč evrov za spominska obeležja iz vojne za Slovenijo, 3.500 evrov za intervencijsko vzdrževanje Dutovlje, še nadaljne tri in pol evrske tisočake pa za delovanje vladne komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč. V proračunu ni predvidenega denarja za postavitev osrednjega spomenika žrtvam vseh vojn. Ministrstvo si menda prizadeva, da bi zagotovili potrební denar in da bi spomenik končali v prihodnjem letu.

Prezrta programska načela

Predsednik vladne komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč Jože Dežman opozarja, da ministrstvo ne upošteva programskih načel komisije, ki jih je sprejela konec lanskega leta. Preprečilo je nadaljnje topograf-

ske raziskave, sondiranja ter urejanje morišč in grobišč, prekope in identifikacijo žrtev, zastalo je tudi mednarodno sodelovanje. »O tem najbolje priča dejstvo, da večina proračunskega denarja za te postavke v letu 2010 zaradi sistematičnega oviranja dela ni bila porabljena.«

Vse to po Dežmanovem mnenju kaže, da je ministrstvo za delo oziroma vlada komisijo dejansko že »ukinila«, saj ne upoštevajo nalog, ki jih je vlada naložila komisiji (predvsem pripravo konkretnega programa aktivnosti za ustrezno zavarovanje in vzdrževanje teh grobišč ter posredovanje predlogov in pobud vladi v zvezi z ureditvijo in zaznamovanjem grobišč). Ministrstvo tudi ne pojasni, iz katere postavke in po katerem programu je bil financiran spomenik na pokopališču Pobrežje v Mariboru.

Ali niso tam porabili denarja, ki je bil po programu namenjen za ureditev parka sprave na pokopališču Dobrava, ki naj bi bil del programa evropskega leta kulture 2012, se sprašuje Dežman. Glede osrednjega spomenika pa meni, da je ta lahko le del družbenih prizadevanj za doseganje resnice in pravice, vendar je najprej treba pokopati mrtve. **D**